

[UN General Assembly Resolution № 3314 1974: Resolution № 995_001-74 of 14.12.1974]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001-74. [in Ukr.].

9. Kybal'nyk, A. H. (2011) Razvitiye opredeleniya agressii v mezhdunarodnom prave [Development of the definition of aggression in international law]. Biblioteka kriminalista. № 1, pp. 181–188. [in Russ.].

10. Myronova, V. O. (2007) Problemy kryminal'noyi vidpovidal'nosti za porushennya zakoniv ta zvychayiv viyny [Problems of criminal responsibility for violating the laws and customs of war] : monohraf. ; za zah. red. V. P. Yemel'yanova. Kharkiv : Pravo. 152 p. [in Ukr.].

ABSTRACT

Vasyl Berezhniak. Concerning features of the International Criminal Court jurisdiction: analysis of some provisions of the Rome Statute. The article draws attention to the main features of the jurisdiction of the International Criminal Court, specified in the Rome Statute. Some provisions of the Rome Statute have been studied in order to identify problematic aspects and an attempt has been made to find ways to solve them. In particular the author has proposed to modernize the algorithms of the International Criminal Court, to approximate the structure of the Rome Statute to the classical construction of a national criminal law, which will allow its ratification by a number of states that are currently exclusively signatories. However, they have not yet ratified it due to some objective reasons related to the regulation of its activities.

The structure and individual provisions of the Rome Statute to some extent do not comply with the national legislation of states, because most of them have the classic primary construction of criminal law in contrast to the Statute. The fact that the term and punishment for each act are not determined separately may also raise doubts about the objectivity and legality of decisions on the sentence imposed. The Rome Statute, based on these regulations, must also be supplemented by the features and concept of the crime of aggression, as it is part of the jurisdiction of the court. In the author's opinion, within the framework of the Rome Statute, a single definition of the crime of aggression, its features, features of sentencing and the subjects of this act should be formed.

Keywords: *International Criminal Court, Rome Statute, jurisdiction, crime of aggression, criminal law.*

УДК 341.3

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-1-160-166

Фатіма ГУСЕЙНОВА©

доктор філософії з права

(Бакинський державний університет,
м. Баку, Азербайджан)

ЮРИДИЧНА ПРИРОДА ДВОСТОРОННІХ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

У статті розглядається питання щодо юридичної природи двосторонніх міжнародних договорів у системі регулювання суспільних відносин у сфері охорони здоров'я. З цією метою аналізується двосторонній договірний досвід Азербайджанської Республіки. У статті визначено особливості участі двосторонніх міжнародних договорів у міжнародній правотворчості. Зазначається, що двосторонні міжнародні договори виступають як правова основа регулювання відносин у галузі охорони здоров'я. У статті також аналізується позиція законодавства Азербайджанської Республіки щодо юридичної сили двосторонніх міжнародних договорів.

Ключові слова: *відносини в галузі охорони здоров'я, норми міжнародного права, двосторонні міжнародні договори, правова система Азербайджанської Республіки, законодавство.*

Постановка проблеми. Як відомо, міжнародні договори відіграють ключову роль у формуванні юридичної основи міжнародно-правового регулювання відносин у сфері охорони здоров'я. Основний тягар у процесі створення цієї правової бази

© Ф. Гусейнова, 2022

lawyer.fatima85@gmail.com

лягає на багатосторонні міжнародні угоди, які мають узагальнюваний характер. Однак двосторонні міжнародні договори також беруть активну участь у цьому процесі з точки зору встановлення особливого режиму регулювання. З іншого боку, ці міжнародні договори різняться залежно від кількості залучених сторін. Таким чином, якщо більше двох держав беруть участь в укладанні багатостороннього міжнародного договору, двосторонні договори укладаються між двома сторонами, як випливає з назви.

Мета статті – аналіз юридичної природи двосторонніх міжнародних договорів у сфері охорони здоров'я.

Виклад основного матеріалу. Незважаючи на деякі відмінності, двосторонні міжнародні договори, як і багатосторонні договори, виступають як форма вираження норм міжнародних договорів. Звичайно, використання різних термінів для розмежування міжнародних договорів, згаданих у законодавстві або правовій доктрині Азербайджанської Республіки (АР), не повинно створювати хибного враження про те, що багатосторонні та двосторонні міжнародні договори мають різну юридичну силу. Наприклад, фраза "міжнародні угоди, укладені або підтримувані Азербайджанською Республікою", закріплена у статті 1 Трудового кодексу Азербайджанської Республіки 1999 [14]; той факт, що фраза "підтримувані" включає багатосторонні міжнародні угоди [3, с. 52].

Щоб з'ясувати це питання, слід зазначити, що фраза «міжнародні договори, учасником яких є Азербайджанська Республіка», у статті 148.ІІ Конституції Азербайджанської Республіки застосовується без різниці як щодо двосторонніх, і багатосторонніх міжнародних договорів. Відповідно до Закону 1995 року «Про правила укладення, виконання та припинення міжнародних договорів Азербайджанської Республіки» [11] (далі – Закон про міжнародні договори), від імені міжнародного договору Азербайджанської Республіки (прихильник – автор) незалежно від того, чи є це письмовим договором Азербайджанської Республіки з іноземними державами та міжнародними організаціями у порядку, встановленому цим Законом (стаття 1) Віденська конвенція 1969 року про право міжнародних договорів (АР є стороною з 2017 року) застосовується до договорів між державами, незалежно від кількості сторін [12]. У зв'язку з цим слід зазначити, що угоди (нафтові контракти – 1994 р.), укладені Азербайджанською Республікою з іноземними юридичними компаніями (раніше повноваження щодо укладання таких угод були покладені на Державну нафтову компанію, а нині – на Міністерство енергетики – *автор*), не підпадають під дію Віденської конвенції 1969 року та Закону про право міжнародних договорів. Хоча: 1) у цих угодах застосовується принцип *раста sunt servanda*, закріплений у Віденській конвенції 1969 року (стаття 26) і покладений в основу виконання міжнародних договорів; 2) ці угоди ратифіковані Міллі Меджлісом Азербайджанської Республіки (хоча ратифіковані не всі міжнародні договори – *автор*). У юридичній літературі такі договори називають або квазіміжнародними договорами [2, с. 73], або діагональними договорами [4, с. 53]. Це не стосується проаналізованих нами двосторонніх міжнародних договорів. По суті, такі договори є угодами іноземного елемента міжнародного характеру [1, с. 242]. Такий їхній характер також прийнятий у міжнародній судовій практиці. Прикладом може бути рішення Постійної палати міжнародного правосуддя 1933 року про концесійну угоду між урядом Ірану та англо-іранською нафтовою компанією [7].

Відповідно до досвіду двосторонніх договорів в Азербайджанській Республіці слід зазначити, що існує безліч двосторонніх міжнародних угод, що містять положення щодо здоров'я. За об'єктом нашого дослідження їх можна класифікувати за різними критеріями. Перший критерій класифікації – предмет регулювання. За цим критерієм можна назвати такі види двосторонніх міжнародних договорів:

1) міжнародні договори про двостороннє співробітництво в галузі охорони здоров'я: Угода 2008 р. між Міністерством охорони здоров'я Азербайджанської Республіки та Міністерством охорони здоров'я Республіки Білорусь про співробітництво в галузі охорони здоров'я та медичної науки; Меморандум про взаєморозуміння між Республікою Азербайджан та Італійською Республікою в галузі охорони здоров'я та

медичної науки 2010 р.; Угода між Міністерством охорони здоров'я Азербайджанської Республіки та Міністерством охорони здоров'я Румунії від 2011 р. про співробітництво в галузі охорони здоров'я та медичної науки; Угода 2014 р. між Урядом Азербайджанської Республіки та Урядом Республіки Таджикистан про співпрацю в галузі охорони здоров'я; Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством охорони здоров'я Азербайджанської Республіки та Міністерством охорони здоров'я Республіки Таджикистан 2018 р.; договір з Сербською Республікою від 2016 р. про співробітництво в галузі охорони здоров'я та медичної науки та ін.;

2) двосторонні міжнародні угоди, що містять положення про охорону здоров'я окремих категорій осіб (військовослужбовців, трудових мігрантів, інвалідів, туристів тощо): Між Урядом Азербайджанської Республіки та Урядом Республіки Молдова, які тимчасово працюють у Республіці Молдова та тимчасово працюють у Республіці Молдова Угода про трудову діяльність та соціальний захист громадян Республіки Молдова та Азербайджану, 2005 р.; Угода між Урядом Азербайджанської Республіки та Урядом Республіки Білорусь про трудову діяльність та соціальний захист громадян Республіки Білорусь та громадян Республіки Азербайджан, які тимчасово працюють у Республіці Білорусь та в Азербайджані та ін.;

3) двосторонні міжнародні угоди про порятунок людей у разі стихійних лих, техногенних катастроф та надзвичайних ситуацій, охорони здоров'я населення: Угода 2009 року між Урядом Азербайджанської Республіки та Урядом Румунії про співробітництво в усуненні, обмеженні та скороченні наслідків надзвичайних ситуацій; Угода між Урядом Грецької Республіки про співпрацю та взаємну допомогу у запобіганні та ліквідації природних та техногенних катастроф; Угода між Урядом Азербайджанської Республіки та Урядом Республіки Казахстан про співпрацю у галузі цивільної оборони, запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій 2010 року та ін.;

4) двосторонні міжнародні угоди, що охоплюють різні галузі співробітництва та включають положення щодо охорони здоров'я. Їх можна розділити на підгрупи у сферах співробітництва: а) двосторонні міжнародні угоди, що регулюють відносини в галузі економічного та фінансового співробітництва: Угода 1998 року між Урядом Азербайджанської Республіки та Федеральним Урядом Австрійської Республіки про економічне, сільськогосподарське, промислове, технічне та технологічне співробітництво; Угода 2000 року про торговельно-економічне та науково-технічне співробітництво між Урядом Азербайджанської Республіки та Урядом Словацької Республіки; Угода про довгострокове економічне та торговельне співробітництво між Урядом Азербайджанської Республіки та Урядом Турецької Республіки та ін.; б) двосторонні міжнародні угоди, що містять норми співробітництва в галузі науки і освіти в цілому, а також у різних аспектах цих сфер: Угода 2002 року між Урядом Азербайджанської Республіки та Урядом Російської Федерації про взаємне визнання документів про освіту, наукові ступені та вчені звання; Угода 2008 року між Урядом Азербайджанської Республіки та Урядом Сполучених Штатів Америки про співпрацю у галузі освіти та ін.; в) двосторонні міжнародні угоди про співробітництво у сфері спорту, такі як Угода 2005 року між Урядом Азербайджанської Республіки та Урядом Арабської Республіки Єгипет про співробітництво у сфері спорту тощо.

Другий критерій класифікації – суб'єкти договору. Залежно від суб'єктів, які укладають двосторонню угоду, можна виділити два типи цих договорів: 1) двосторонні угоди, що укладаються між державами та укладаються між державою та міжнародними організаціями. Згадані вище угоди є двосторонніми міжнародними договорами, укладеними Азербайджанською Республікою з іншими країнами. Як відомо, міжнародні договори можуть укладатися між державами та міжнародними організаціями. Приклади включають Угоду про співробітництво між урядом Азербайджанської Республіки та Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) 1994 р. та Меморандум про взаєморозуміння 2009 р. між Урядом Азербайджанської Республіки та Європейським регіональним бюро ВООЗ строком на два роки;

2) існує два типи двосторонніх міжнародних договорів залежно від того, від імені якого державного органу вони укладаються: міждержавні та міжурядові.

Відповідно до статті 2 Закону про міжнародні договори міжнародні угоди Азербайджанської Республіки з іноземними державами та міжнародними організаціями укладаються від імені Азербайджанської Республіки (міждержавні угоди) та від імені Уряду Азербайджанської Республіки (міжурядові угоди). Міжнародні угоди, укладені відповідними органами виконавчої влади Азербайджанської Республіки, також вважаються міжурядовими угодами. Практично всі вищезазначені двосторонні міжнародні угоди є міжурядовими міжнародними договорами. Багато них були укладені з боку МОЗ. Наприклад, Угода 2008 року між Міністерством охорони здоров'я Азербайджанської Республіки та Міністерством охорони здоров'я Республіки Білорусь про співпрацю у галузі охорони здоров'я та медичної науки, Угода 2011 року між Міністерством охорони здоров'я Азербайджанської Республіки та Міністерством охорони здоров'я Румунії про співробітництво в галузі охорони здоров'я та медичної науки та ін.

Тут необхідно звернути увагу на один момент. Підручники з міжнародного права виділяють три типи міжнародних договорів за їх класифікацією залежно від державних органів, які укладають міжнародний договір: 1) міждержавні; 2) міжурядові; 3) міжвідомчі. Міжвідомча міжнародна угода означає міністерства, держкомітети, відомства тощо і розуміються як міжнародні договори, укладені від імені органів [1, с. 22-23]. Двосторонні угоди, укладені Міністерством охорони здоров'я Азербайджанської Республіки, є міжвідомчими міжнародними договорами. Однак, на відміну від попереднього законодавства, чинне законодавство Азербайджанської Республіки не визнає міжвідомчі міжнародні угоди як окремий вид міжнародної угоди. Як впливає зі статті 2 Закону про міжнародні угоди, закон розглядає міжнародні договори, укладені Міністерством охорони здоров'я Азербайджанської Республіки, як міжурядові угоди.

Слід зазначити, що новий підхід до міжвідомчих міжнародних угод відповідає Закону Азербайджанської Республіки № 1032-IIIQD від 18 червня 2010 року «Про внесення змін до Закону Азербайджанської Республіки щодо правил укладання, виконання та розірвання міжнародних договорів». Відповідно до пункту 1.2 Правил надання пропозицій щодо укладання або розірвання міжнародних договорів Азербайджанської Республіки центральними органами виконавчої влади та державними підприємствами, затверджених Указом Президента Азербайджанської Республіки від 19 січня 2011 р. [9], міжнародні угоди, які укладаються центральними органами виконавчої влади, також вважаються міжурядовими угодами, а також положеннями Закону Азербайджанської Республіки "Про правила укладання, виконання та припинення міжнародних договорів Азербайджанської Республіки" застосовуються ці Правила та інші нормативні правові акти Азербайджанської Республіки.

На підставі останнього положення можна зробити висновок, що, відповідно до статті 95 Конституції та статті 8 Закону про міжнародні угоди, Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки затверджує та анулює двосторонні міжнародні угоди, укладені Міністерством охорони здоров'я. Згідно зі статтею 109 Конституції, ці угоди подаються до Міллі Меджлісу для затвердження та анулювання Президентом Азербайджанської Республіки. При цьому відповідно до статті 23.3 Конституційного закону «Про нормативні правові акти» [10] (далі – Конституційний закон) зазначені двосторонні міжнародні угоди мають юридичну силу над законами та нижчими в ієрархії нормативними правовими актами.

Загалом, аналізуючи досвід двосторонніх міжнародних угод Азербайджанської Республіки, можна дійти висновку, що ці угоди переважно передбачають здійснення міжнародного співробітництва у різних галузях у сфері охорони здоров'я:

- організація медичної допомоги населенню (організація ринку медичних послуг, організація первинної та спеціалізованої медичної допомоги, застосування нових медичних технологій);
- розробка та реалізація спільних програм з пріоритетних напрямків та актуальних питань охорони здоров'я та медичної науки;
- підготовка та підвищення кваліфікації медичних, наукових та науково-педагогічних фахівців на основі узгоджених вимог до фахівців чи студентів;

- державна реєстрація та сертифікація товарів медичного призначення та медичних технологій;
- контроль якості;
- державні санітарні правила та гігієнічний облік харчових продуктів;
- розвиток досліджень у галузі експериментальної, клінічної та профілактичної медицини відповідно до вимог системи охорони здоров'я та громадської охорони здоров'я;
- економічні питання у галузі охорони здоров'я та медицини;
- комп'ютерні технології, комп'ютеризовані та автоматизовані системи управління в охороні здоров'я;
- координація послуг, що надаються населенню в санітарно-епідеміологічній сфері;
- санітарна охорона територій відповідно до положень Міжнародної конвенції про погодження умов перевезення вантажів через кордон від 21 жовтня 1982 року;
- державні санітарно-епідеміологічні норми;
- імунопрофілактика та лабораторна діагностика інфекційних захворювань;
- соціально-гігієнічний моніторинг;
- співробітництво у галузі фармакології, а також у сфері ефективного використання лікарських засобів;
- підтримка прямої співпраці медичних та науково-дослідних інститутів, а також лікарень;
- обмін медичними журналами, матеріалами із санітарної освіти та плакатами на взаємній основі, у тому числі розвиток співпраці у галузі медичних видань;
- надання медичних послуг громадянам країн, а також окремим категоріям осіб (таким особам, які тимчасово перебувають на їх території зі службовою метою, дипломатичним і консульським працівникам, туристам) та ін.

Звісно, питання у тому, чи вважаються положення угод про співробітництво у цих сферах нормами міжнародного права? Відповідь впливає з ідеї, що у доктрині міжнародного права двосторонні міжнародні угоди називаються окремими міжнародними договорами. Відповідно до цієї точки зору окремі міжнародні договори – це угоди, які призначені для одноразового, а не для повторного застосування. Їх ще називають "правоохоронні угоди", "договори-угоди" або "договори-контракти" [1, с. 245-246]. Навпаки, міжнародні договори нормативного характеру встановлюють норми міжнародного права для багаторазового застосування та мають нормативний зміст. Фактично ми погоджуємося з ідеєю про те, що такий поділ міжнародних угод є «теоретично незадовільним» [8, с. 492] та, в принципі, нормативним у зв'язку з тим, що всі міжнародні угоди встановлюють правила поведінки, які є обов'язковими для всіх сторін. І це було б точніше. З цього погляду було б некоректно однозначно відносити двосторонні міжнародні угоди до окремих міжнародних договорів. З іншого боку, ідея, що «окремі міжнародні угоди регулюють місцеві локальні відносини» [1, с. 246], не може прийматися однозначно. Отже, локальні норми, що регулюють відносини міжнародних юридичних осіб у географічному регіоні або обмеженому колі, закріплені у Статуті Африканського Союзу, Статуті Співдружності Незалежних Держав тощо [6, с. 12]. Не можна заперечувати, що правові норми, закріплені у двосторонніх міжнародних угодах, є місцевими (специфічними) й водночас є джерелом міжнародного права з погляду встановлення правил юридично обов'язкової поведінки обмежених суб'єктів.

Проте не слід прирівнювати важливість багатосторонніх та двосторонніх міжнародних угод у міжнародній правовій системі. Водночас двосторонні міжнародні угоди також мають на меті регулювання міжнародних відносин. Тобто юридично чинні двосторонні міжнародні угоди, як і багатосторонні міжнародні договори, відображають норми міжнародного права, конкретизують та розвивають існуючі норми міжнародного права, створюють нові та скасовують старі.

Таким чином, двосторонні міжнародні угоди також мають властивість створювати правові норми для регулювання міжнародних відносин у галузі охорони здоров'я. У зв'язку з цим положення міжнародного права, що стосуються

міжнародних угод, насамперед положення Віденської конвенції 1969 року, повною мірою застосовуються до двосторонніх міжнародних угод у галузі охорони здоров'я. Водночас положення міжнародних договорів за законодавством Азербайджанської Республіки застосовуються також до двосторонніх міжнародних угод *mutatis mutandis*. Отже, відповідно до статті 148.ІІ Конституції двосторонні міжнародні угоди, учасником яких є Азербайджанська Республіка в галузі охорони здоров'я, є невід'ємною частиною законодавчої системи Азербайджанської Республіки. Щодо місця цих угод у законодавчій системі, то юридична сила міждержавних двосторонніх міжнародних угод, учасницею яких є Азербайджанська Республіка, визначається на підставі статті 151 Конституції відповідно до статті 23.2 Конституційного закону. Тобто, за винятком актів, ухвалених Конституцією та референдумом, двосторонні міжнародні договори мають вищу юридичну силу, ніж національні нормативні акти. Відповідно до статті 23.3 Конституційного закону двосторонні міжнародні угоди, учасником яких є Азербайджанська Республіка, мають вищу юридичну силу, ніж нормативні правові акти, що узгоджують обов'язковий характер цих договорів для Азербайджанської Республіки. Тобто ратифіковані двосторонні міжнародні договори мають вищу юридичну силу, ніж закон, інші – вищу юридичну силу, ніж який утворює їх нормативний акт.

Двосторонні міжнародні угоди визначають відповідні міжнародно-правові зобов'язання Азербайджанської Республіки. У зв'язку з цим в Азербайджанській Республіці можуть застосовуватись двосторонні міжнародні угоди, стороною яких є АР, а також *contra legem* (проти закону), *praeter legem* (разом із законом) та *secundum legem* (на додаток до закону) [5, с. 183].

Висновки. Двосторонні міжнародні договори, учасником яких є Азербайджанська Республіка, є незалежною правовою основою регулювання відносин у галузі охорони здоров'я. Незважаючи на важливість у системі правового регулювання відносин у сфері охорони здоров'я, вона займає позицію, відмінну від багатосторонніх міжнародних угод, положення міжнародного права щодо договорів однаково застосовуються до двосторонніх міжнародних угод. При цьому реалізація цих угод у правовій системі Азербайджанської Республіки така сама, як і в багатосторонніх міжнародних угодах.

Список використаних джерел

1. Beynəlxalq (publik) hüquq kursu. Dərslik / E.Ə.Əliyevin ümumi redaktəsi ilə. I cild. Ümumi hissə. Bakı, 2018, 752 s.
2. Sadiqov Ə.İ. Beynəlxalq iqtisadi hüquq. Dərslik. Bakı, Bakı universiteti nəşriyyatı, 2008, 396 s.
3. Süleymanlı S. Mülki hüququn əsasları. Bakı, Hüquq yayım evi, 2019, 500 s.
4. Вельяминов Г. М. Международное экономическое право и процесс : учебник. Москва : Волгертс Клувер, 2004, 496 с.
5. Гусейнов Л. Г. Азербайджан: конституционная основа имплементации международных норм о правах человека. *Журнал российской права*. 1998. № 10/11. С. 177–186.
6. Международное публичное право : учебник / под ред. К. А. Бекяшева. Москва : изд-во Проспект, 2003, 640 с.
7. International Court of Justice (ICJ). Reports, 1952 // <http://www/icj-cij.org>
8. Oppenheim. L. International Law. Vol.1. L., 1955, p.492
9. URL : <http://e-qanun.az/framework/21187>.
10. URL : <http://e-qanun.az/framework/21300>.
11. URL : <http://e-qanun.az/framework/9460>.
12. URL : http://e-qanun.az/alpdata/framework/data/36/f_36996.htm.
13. URL : <http://e-qanun.az/code/7>.

Надійшла до редакції 05.02.2022

References

1. Beynəlxalq (publik) hüquq kursu [International (public) law course]. Dərslik / E. Ə. Əliyevin ümumi redaktəsi ilə. I cild. Ümumi hissə. Bakı, 2018, 752 p. [in Azerb.].
2. Sadiqov, Ə. İ. (2008) Beynəlxalq iqtisadi hüquq [International economic law]. Dərslik. Bakı, Bakı universiteti nəşriyyatı, 396 p. [in Azerb.].
3. Süleymanlı, S. (2019) Mülki hüququn əsasları [Fundamentals of civil law]. Bakı, Hüquq yayım evi, 500 p. [in Azerb.].

4. Velyaminov, G. M. (2004) *Mezhdunarodnoe ekonomicheskoe pravo i process* [International economic law and procedure] : uchebnik. Moscow : Volters Kluver, 496 p. [in Russ.].
5. Gusejnov, L. G. (1998) *Azerbajdzhan: konstitucionnaya osnova implementacii mezhdunarodnyh norm o pravah cheloveka* [Azerbaijan: constitutional basis for the implementation of international human rights norms]. *Zhurnal rossijskogo prava*. № 10/11. Pp. 177–186. [in Russ.].
6. *Mezhdunarodnoye publichnoye pravo* [International public law] : uchebnik / pod red. K. A. Bekyasheva. Moscow : izd-vo Prospekt, 2003, 640 p. [in Russ.].
7. International Court of Justice (ICJ). Reports, 1952 // <http://www/icj-cij.org>.
8. Oppenheim. L. *International Law*. Vol.1. L., 1955, p.492.
9. URL : <http://e-qanun.az/framework/21187>.
10. URL : <http://e-qanun.az/framework/21300>.
11. URL : <http://e-qanun.az/framework/9460>.
12. URL : http://e-qanun.az/alpdata/framework/data/36/f_36996.htm.
13. URL : <http://e-qanun.az/code/7>.

ABSTRACT

Fatima Etibar kyzy Guseynova. Legal nature of bilateral international treaties in the sphere of health care. The article examines the legal nature of bilateral international agreements in the system of regulating relations in the field of health. To this end, the experience of the Republic of Azerbaijan in the bilateral contract has been analyzed. The article describes the peculiarities of participation of bilateral international treaties in international law. It has been noted that bilateral international agreements act as a legal basis for the regulation of Health relations. At the same time, the article analyzes the position of the AR legislation in relation to the legal force of bilateral international treaties.

Bilateral international agreements also have the property of creating legal norms for regulating international relations in the field of health. In this regard, the provisions of international law relating to international agreements, primarily the provisions of the Vienna Convention of 1969, fully apply to bilateral international agreements in the field of health. At the same time, the provisions of international treaties in the legislation of the Republic of Azerbaijan are also applied to bilateral international agreements *mutatis mutandis*.

The author has concluded that despite its importance in the system of legal regulation of relations in the field of healthcare, Azerbaijan takes a position that is different from multilateral international agreements, the provisions of international law regarding agreements equally apply to bilateral international agreements. At the same time, the implementation of these agreements in the legal system of the Republic of Azerbaijan is the same as in multilateral international agreements.

Keywords: *health relations, international law norms, bilateral international treaties, legal system of Azerbaijan Republic, legislation.*